

העצבי והעצדק

יד"ל ע"י מוסדות קוסוף בארה"ק
בנשיאות אדמו"ר שליט"א
בני ברק - גבעת זאב

מכון בני שלשים

גליון מס' 105 ♦ שנה ד'

בס"ד ♦ פרשת לך לך - וירא תשפ"ד

דברי תורה

מאת ב"ק אדמו"ר שליט"א

פרשת וירא

וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם. למה הזמין לו הקב"ה אורחים בשעה זו דייקא וי"ל עפימ"ש בפ"י אוה"ח אור החיים [כא א] וה' פקד וגו' כאשר אמר פירוש כי תפילתו על אבימלך הוא דבר המעמיד לפקידת שרה, והבטחתו יתברך היתה שיתן לו בן, והזמין לו ה' מצוה שסגולתה שיפקד ובה נתקיימה הבטחתו, והוא אומרו כאשר אמר, פירוש ולצד האמירה שאמר ה' הוא שנזדמן לו הדבר ונפקדה, כי כשירצה ה' להטיב יזמין המצוה שסגולתה היא הטובה המבוקשת וכו'. לפי"ז יש לומר דכל מה שהזמין לו ה"ת מצות הכנסת אורחים כעת היה דבר המעמיד כדי שיפקד בן ומובא בשם הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע מרגלא בפומיה לומר 'הכנסת אורחים איז א סגולה צו האבן גוטע קינדער', ואמר בשם אביו כי קיום מצות הכנסת אורחים היא סגולה להיפקד בזרע של קיימא וסגולה זו למדים אנו מדברי המדרש [ב"ר פמ"ה יא] ויאמרו כן תעשה כאשר דברת, אמרו אנו אין לפנינו אכילה ושתיה אבל אתה שיש לפניך אכילה ושתיה כן תעשה לעצמך כאשר דברת יהי רצון שתזכה לעשות עוד סעודה אחרת לבר דכר דיתיליד לך כשם שעשית לנו משתה עכשיו כך יזכה אותך הקב"ה לעשות משתה יום תניין בבן זכר שיתן לך הקב"ה, ומכאן שמצוות הכנסת אורחים סגולה היא לזש"ק עכ"ד, וזה היתה תכלית ביאת המלאכים אל ביתו של אברהם אבינו ע"ה.

וירא אליו וכו'. פירש"י יום שלישי למילתו היה וכו'. מקשים למה לא בא ביום הראשון לסעודת להביא לו רפואה ולפקח צערו, וי"ל כל מעשיו של אברהם אבינו ע"ה היו בגדר מעשי אבות סימן לבנים כמו"ש רמב"ן וחפץ ה' היה כדי שתתקיים המצוה ע"י צער לזכות את ישראל כמו"ש בגמ' [גיטין נז:] כי עליך הורגנו כל היום רבי יהושע בן לוי אמר זו מילה שניתנה בשמיני.

וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצת. תמוה הרי היה זקן וחולה היאך הסתכן לרוץ,

אמרי נא אחותי את למען יטב לי בעבורך וגו'. פירש"י יתנו לי מתנות, למה זה נזקק אברהם למתנות של מצרים, וי"ל שכונתו היתה כדי שתקוים בו הבטחת הקב"ה לך לך מארצך וכו' ואברכך פי' בממון, הבטחה זו תתקיים עתה ע"י המתנות, וכן כתיב אח"כ ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמורים וכו'.

ויעבר עד מקום שכם עד אלון מורה וכו' ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח וגו'. עד מקום שכם פירש"י להתפלל על בני יעקב כשיבאו להלחם בשכם ויבן שם מזבח פירש"י נתבא שעתידין בניו להכשל שם על עון עכן והתפלל עליהם. צ"ב למה האריך לציין מקומו והעי מקדם מאי נפ"מ לן בזה, וי"ל הנה מצינו שכל תנועותיו של אברהם אבינו היתה סימן לעתיד להצלחת הדורות העתידין וכמו"ש רמב"ן וז"ל ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם, אומר לך כלל תבין אותו בכל הפרשיות הבאות בענין אברהם יצחק ויעקב, והוא ענין גדול, הזכירוהו רבותינו בדרך קצרה ואמרו [תנחומא ט] כל מה שאירע לאבות סימן לבנים, ולכן יארכו הכתובים בספור המסעות וחפירת הבארות ושאר המקרים, ויחשוב החושב בהם כאלו הם דברים מיותרים אין בהם תועלת, וכולם באים ללמד על העתיד וכו', וי"ל דזה כונת חז"ל בגמ' [סנהדרין מד:] א"ר אלעזר לעולם יקדים אדם תפלה לצרה שאילמלא (לא) הקדים אברהם תפלה לצרה בין בית אל ובין העי לא נשתיר מרשעי ישראל שריד ופליט ע"כ, ונראה לרמז דז"ש והעי מקדם לשון הקדמה פי' הקדים רפואה למכה לפי שכל מעשיו היו הקדמה לטובת הדורות הבאים וזהו מקדם.

והנה להלן כתיב ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו, הסיע עצמו מקדמונו של עולם אמר אי אפשר לא באברם ולא באלהיו. יש לתמוה למה נקרא כאן הקב"ה ברמז תיבת מקדם קדמונו של עולם, ועוד מה זה דברי לוט אי אפשר לא באברם ולא באלהיו מה עשה לו אברם ומה עשה לו אלהיו שאי אפשר בזה, ולהנ"ל יש לפרש ויסע לוט 'מקדם' לא היה ניחא בהנהגת מקדם והוא לא דאג לעתיד הדורות וזה שאמר אי אפשר לא באברם ולא באלהיו.

פרשת לך לך

לך לך מארצך וגו'. פירש"י להנאתך ולטובתך צ"ב מה הנאה היתה לו מהליכה זו, וי"ל התגלות השכינה אליו היא הנאה וכתוב להלן וירא ה' אל אברם וכו' ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו, וכלשון חז"ל [ברכות סד.] כאילו נהנה מזיו השכינה וכתב רבינו מהר"ל בס' דרך חיים פירושו שנהנין ממציאותו יתברך שהיא אור.

לך לך וכו'. פירש"י להנאתך ולטובתך צ"ב מה הנאה היתה לו מהליכה זו, וי"ל לך אל עצמך להיות מי שאתה ראוי להיות, וכן לך לך בעקדה לך לך אל ארץ המוריה.

ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה. פירש"י ואברכך בממון, פי' הרע"ב ומצינו שנאמרה ברכה אצל ממון כמו"ש [משלי כב] ברכה ה' היא תעשיר. נ"ל פירושו תעשיר לשון עתיד פי' ברכה ה' היא שעתיד אתה להעשיר.

וגם את האמרי הישב בחצצן תמר. פירש"י היא עין גדי, הנה עין גדי סמוכה לערבת יריחו כמו"ש הרד"ל פדר"א פנ"א בערבות יריחו וכן עין גדי הוא אצל ים המלח סמוך ליריחו עיר התמרים ולכן נקרא חצצון תמר, וכתב זק"ק בספר רגל ישרה בשם מגלה עמוקות ירחו נקראת בחי' המלכות דקדושה וכנגדה בסט"א, וכן היתה ירחו נבנית תחילה על סוד הקליפה והיתה מנעולין של ארץ ישראל שבה היו כלולין כל הבחי' ואח"כ נתייסדה בקדושה. ופירש דע"כ נקראת ירחו עיר התמרים [דברים לד ג] כי כבר ידעת תמרי"ם ה"ס המלכות ומתמר נתייסדה מלכות בית דוד. והנה מבואר בפע"ח שער הק"ש פ"ב כי יש דינין באחוריים דדכורא ודנוקבא, והם ב' ש"ך, אמנם כשנסרה המלכות ולוקחת כל הב' פעמים ש"ך דינין ונעשה תמ"ר ולכן בתמרוניה עומדת. נמצא דהלכות כוללת ב"פ ש"ך א' דדכורא וא' דנוקבא וביחד עולה תמ"ר, וז"ש כאן בחצצון תמר לשון חצי היינו ב"פ ש"ך הוא תמר ירחו עין גדי עיר התמרים.

ועוד מה הוסיף הכתוב מפתח האהל פשיטא הרי כבר נאמר והוא יושב פתח האהל וא"כ מובן שרץ משם. וי"ל אולי וירץ לשון רצון כדאיתא בזה"ק כאן [צ"ט ע"א] כדין וירא וירץ לקראתם דתאובתא דהאי דרגא תתאה לאתחברא בהו. הרי פירש ע"ד הסוד וירץ תאובתא מלשון רצון, וכן יש לפרש ע"ד הפשט דמיד כשראה אותם מפתח האהל נתמלא רצון ותשוקה להכניסם לביתו, וז"ש וירא וירץ לקראתם מפתח האהל. גם יש לפרש מלשון פיוס היינו שביקשם לבא אל ביתו ע"י זזה"ק ח"א [קצ"ד ע"ב] כגונא דא יוסף הוה עציב בעציבו דרוחא בעציבו דלבא, דהוה אסיר תמן, כיון דשדר פרעה בגיניה, מה כתיב וירצוהו אתפייסו ליה, ואהדרו ליה מלין דחדוה, מלין למחדי לבא.

קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת. פירש"י
אמר לו אשר אהבת אמר לו שניהם אני אוהב, מקשים

דלעיל [כא יד] עה"פ ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר פירש"י ולא כסף וזהו לפי שהיה שונאו על שיצא לתרבות רעה ואילו כאן אמר אברהם שניהם אני אוהב, ויש מתרצים עפ"י מה שכתב בספר התניא [פרק י"ב] וז"ל שאף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו צריך למשכן בחבלי עבותות אהבה וכולי האי ואולי יוכל לקרן לתורה ועבודת ה' וגם המקורבים אליו והוכיחם ולא שבו מעונותיהם שמצוה לשנאותם מצוה לאהבם ג"כ ושתיהן הן אמת שנאה מצד הרע שבהם ואהבה מצד בחי' הטוב הגנוז שבהם שהוא ניצוץ אלקות שבתוכם המחיה נפשם האלקית וגם לעורר רחמים בלבו עליה כי היא בבחי' גלות בתוך הרע מס"א וכו' עכ"ד, ובהו יש ליישב כי אמנם מצד גופו של ישמעאל היה שונאו לפי שיצא לתרבות רעה, אבל בנידון לשחטו ולטול את נשמתו בזה אינו שונאו אלא אדרבה אוהבו כי נשמתו חלק אלוך ממעל.

ולך לך אל ארץ המוריה וגו'. במדרש [ב"ר פל"ט ט']
אמר רבי לוי שתי פעמים כתיב לך לך ואין אנו יודעים אי זו חביבה אם השנייה אם הראשונה ממה דכתיב אל ארץ המוריה הוי השנייה חביבה מן הראשונה. צ"ב מאי ספיקא היה לו איזו מהן חביבה, גם היכן מצינו בזה חביבות הלא אינו אלא מצות הי"ת, ועוד מה ניחא ליה טפי בנסיון העקדה שפשט שהיא חביבה מן הראשונה. וי"ל הנה ענין לך לך מארצך פירושו שילך אל עצמו אל מהותו כדי להשיג את שורש נשמתו זהו לך לך כטעם עשה לך [במדבר י"ב] משלך, אבל לא נתפרש שם מה הוא עצמותו ופנימיותו של א"א אך בנסיון העקדה הוא המשך ההליכה ולכן כתיב ולך לך אל ארץ המוריה בוא"ו החיבור, ארץ המוריה היא תכלית מדרגתו של אברהם אבינו כי שם ה' ה' ובהר ה' יראה עליו ומני אז היה לרגל המרכבה לכן לך לך השני היא חביבה מן הראשונה.

דברי התעוררות אשר השימיע ב"ק מרץ אדמו"ר שליט"א בשיב"ק פר' בראשית האי שיתא עקב האסון הנורא אשר פקד את ארה"ק ביום שימח"ת עת לחשיות ועת לדבר

כתיב [תהלים נח ב] האמנם אלם צדק תדברון מישרים תשפטון בני אדם, למדנו שפעמים יש לחשות ולעשות עצמו כאלם אבל אחר השתיקה יש חובה לדבר דברי צדק.

מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו אין לנו דרך להבין איך יתכן שביום שבת קודש העבר, יום של קדושה משולשת שבת קודש שמיני עצרת שמחת תורה ואחר ר"ה עש"ת יום כפור סוכות הושענא רבא שכל אחב"י עמדו בתפלות ותחנונים לבקש רחמים ובשעה ששמחנו בשמחת התורה בשירות ותשבחות לפני הקב"ה שבחר בנו מכל האומות ועכב אותנו באהבתו עוד יום אחד במחיצתו, באותה שעה נפלו על ישובי ארץ הקודש רוצחים שפלים מזרע ישמעאל עם הדומה לחמור בצירוף קליפת עמלק והריקו חרבותיהם על כל הנקרה בדרכם ובשעה קלה שחטו ושרפו והמיתו כמה אלפי מבני ישראל אנשים נשים וטף במיתות קשות ואכזריות אשר תצילנה אזני השומע ודם ישראל נשפך כמים ואיש לא עמד בפניהם, נטבחו ונשחטו ונשרפו חיים ואיבריהם הושלכו ונתפזרו כדומן ע"פ האדמה ואין קובר, אין זאת אלא יד ה' פגעה בנו ויש להתבונן בזה והחי יתן אל לבו.

כל ההשערות וההסברים שהגבול היה פרוץ או ידיהם של אנשי הצבא רפו וכלי המודיעין הושבתו וכיו"ב הם דברי הבל ורעות רוח בצירוף כפירה, כתיב אצל דוד המלך ע"ה בשעה שקלל אותו שמעי [ש"ב טז] וכה אמר שמעי בקללו צא צא איש הדמים ואיש הבלעל, ויאמר אבישי בן צרויה אל המלך למה יקלל הכלב המת הזה את אדני המלך אעברה נא ואסירה את ראשו, ויאמר המלך מה לו ולכם בני צריה כי יקלל כי ה' אמר לו קלל את דוד ומי יאמר מדוע עשיתו כן וכו', ופירש בס' התניא [אגרת הקודש פכ"ה] וז"ל ואף שבן אדם שהוא בעל בחירה מקללו או מכחו או מזיק ממונו ומתחייב בדיני אדם ובדיני שמים על רוע בחירתו אעפ"כ על הניזק כבר נגזר מן השמים והרבה שלוחים למקום, ולא עוד אלא אפילו בשעה זו ממש שמכחו או מקללו מתלבש בו כח ה' ורוח פיו ית' המחיה ומקיימו וכמ"ש כי ה' אמר לו קלל, והיכן אמר לשמע, אלא שמחשבה זו שנפלה לשמע בלבו ומוחו ירדה מאת ה' ורוח פיו המח' כל צבאם החיה רוחו של שמעי בשעה שדיבר דברים אלו לדוד כי אילו נסתלק רוח פיו ית' רגע אחד מרוחו של שמעי לא יכול לדבר מאומה וזהו כי ה' אמר לו בעת ההיא ממש קלל את דוד ומי יאמר לו וגו'.

מאמינים בני מאמינים אנחנו שבאותה שעה יצאה גזירה נוראה מלפני ית' אשר לא נראתה אלא בימי חורבן הבית ומסעי הצלב וגזירות ת"ח והשוואה הנאצית שנשחטו ונשרפו כמה מאות קהלות הקודש שמסרו נפשם על קדושת השם הי"ד, ואם אמנם אש יצאה מלפניו ית' ממקום מסיבת הסדום ועמורה שערכו תלמידי המרידה ונוסדו יחדיו על ה' ועל משיחו, אבל בשעה שניתן רשות למשחית אינו מבחין וכו' ובדרך הטבע נקל להבין שהיה ביד הרוצחים האחרים להמשיך בדרכם ולפשט בכל גבולות ארצנו הק' ובערי אלקינו בשעת שמחת התורה ועריכת ההקפות, הדברים ידועים לכל ואין צורך להאריך, רבות עוד יסופר וידובר באסון הנורא הזה, אין זאת אלא נס גלוי נגלה לעינינו בזכות העבודה והתפילות והזקקות של הימים נוראים והו"ר שנעצרו בגבול הדרום ולא הספיקו להוציא זממם בכל ארץ הקודש.

והנה קראנו ב' האזינו הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אין אמונה ואין עול, ופירשו בזה כי גזירת היוצאת מלפניו מתפשטת לדרכים הרבה ואין לנו יכולת לדעת כל מפעלות אלקים ופריטיהם בין לטוב ובין להיפך ח"ו בבחינת נגוף ורפוא. זה עתה עמדנו בתפלה וזעקנו בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון כמה יעברון וכמה יבראון. מי יחיה ומי ימות. מי בקצו ומי לא בקצו. מי במים ומי באש. מי בחרב וכו' מי ישקט ומי יטרף. מי ישלו ומי יתסר. מי יעני ומי ישר. מי ישפל ומי ירום.

חובה עלינו לדלות מעט לקח ומוסר ממה שאירע לנו, הן זה יותר ממאה שנים מיום חלום הבית הלאומי החלו פרעות בארה"ק ולימים כשגברה תאווה העצמאות והחליטו בהנה לנו עיר ומגדל ומדינה, מיד נאספו כל בני ישמעאל מעריהם ויבאו למלחמה ומני אז ועד היום לא פסקה המלחמה ואלפים מאחב"י נהרגו, ואף שדברו גבוהה שמעתה יהיה עם בני ישראל עם חפשי בארצו ולא ישמע עוד שוד ושבר ליהודי בארצו הנה ידוע לכל שדם יהודי נשפך כמים כמעט יום יום מה שלא נשמע בשום מקום בעולם, ורבותינו הק' מצויק ארץ צ"ל הזהירו והתריעו בעוד מועד לבל התגרות בם כי אז לעולם לא תהיה השקט ומנוחה לעם היושב בציון, עשו וישמעאל ינקמו ויקיימו על חרבן תחיה, אבל קריאתם היתה כקול קורא במדבר, ותחת קריאת דוד המלך ע"ה ישראל בטח בה' קראו בקול ישראל בטח בכח הזרוע, והדברים ידועים.

וזכורני מימי חרפי בשנים הראשונות בארצנו היה כל ציבור שומר תו"מ ללעג וקלס בעיני מפלגות השמאל ששלטו כאן ונרדף בכל מקום כעלה נדף, גם אנו צעירי הצאן סבלנו נחת זרועם קריאות גנאי משתמטים פרוזטים וכיו"ב משיכת פיאות יריקות ואף מכות נאמנות מפוחדים היינו יומם ולילה, ולאחרונה הכבדו ויצאו בהפגנות ונוסדו על ה' ועל משיחו, כל שומר תו"מ היה לבז כל סממן של אמונה בה' היה לצנינים בעיניהם וכבר החלו לעשות בחוקים נגד כל דבר שבקדושה נגד סדרי בתי הכנסת ונגד כל דבר שבצניעות והכל בסיוע השלטון ומקום המשפט שם הרשע, ומי ידוע מה עוד נבצר מהם לעשות את אשר החלו לעשות בשנה שעברה והקב"ה הצילנו מידם.

וסיכום הדברים, בעלות השחר ביום שמחת תורה נשלח יד ה' וגדעה את כל המרידה הגלויה, ברגע קטון אירעו לעינינו לענ"ד חמשה דברים ואלו הן:

(א) שנאת הדת בפרהסיא והמלחמה בעם החרדים לדבר ה' נקטעה בבת אחת. (ב) חילול שמו הגדול במסיבת סדום נסתיימה בחרי אף למען ישמעו וייראו ולא יסיפו בתועבה זו עוד. (ג) רבים מן השרידים שניצולו קראו בקול שמע ישראל וכו' באותה שעה שכל אחב"י קראו שמע ישראל בהקפות כמה פעמים בגיל ורעדה, וחלקם קבלו עליהם כפי הנשמע שמירת תפילין ציצית וכיו"ב. (ד) הנהרגים והנשרפים זכו להקרא קדושים כפי המקובל כמי שנספו על יהדותם וכמובא בספה"ק גודל הרושם והזכות שנגרם ע"י הרוגים ע"ש קדשך. (ה) והאחרון הוא תוכחת מוסר ללמד דעת ותבונה לכולנו מה כחה המסוכן של אלימות, אין כחם של ישמעאל ועשו אלא באלימות כפירש"י [במדבר כ"ה] עה"פ פן בחרב אצא לקראתך - אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם אמרתם ונצחק אל ה' וישמע קולנו ואני אצא עליכם במה שהורישני אבי ועל חרבן תחיה, צא ולמד עד איזה שפל ותהום יכול בן תמותה להגיע מתוך אלימות, ולדאבוננו השטן מרקד במחננו ונראים ניצני אלימות בראשי ההרים, חרב פפיות איש ברעהו עם שליחות יד ר"ל, שנאת מחנה אחד לרעהו גובלת במעשים אלימים בלי כל חשבון דת ודין, הדברים ידועים ואין להאריך, נקבל עלינו להתרחק מאלימות עד קצה אחרון, ואסיים בפסוק שהתחלנו האמנם אלם צדק תדברון פירש"י לשון אמונה הוא האמנם אלם צדק תדברון וגו', מזמור זה אמר על שבא אל המעגל אשר שאול שוכב שם ולקח את החנית ואת הצפחת והלך לו וקרא הלא תענה אבנר כלומר הלא יש לך עתה להוכיח לשאול ולהראותו שעל חנם הוא רודפני שאילו רציתי הרגתיו עיי"ש, ויש לשאול למה באמת לא הרגו, התשובה היא אלימות ח"ו, דוד המלך נהג בעצו הרחקה עד קצה האחרון מלהשתמש באלימות, לא זו דרך איש ישראל.

והיה אם נקבל על עצמנו ונזכור בכל מעשינו להתרחק מדרך אלימות אפילו כל דהו, וכשנראה כביכול מלחמת מצוה, בידוע שזהו מעשה שטן ר"ל והיה זה שכרנו ומעתה נודה ונהלל להקב"ה הגומל לחיבים טובות השם נפשנו בחיים וניצלנו מן התופת יה"ר שנשמע ונתבשר בשורות טובות ישועות ונחמות אמן.

תורת של אבות דברי תורה מרבתינו הקדושים זיע"א

פרשת לך לך

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וגו'. הדקדוקים רבו כמו רבו מבוארים בכמה ספרים יעין המעיין. ויבואר ע"פ המשנה (אבות פ"ג מ"א) הסתכל בשלשה דברים דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון, ואח"כ מפרש המשנה מאין באת מטפה סרוחה, ולאן אתה הולך למקום עפר רמה וגו', ולפני מי וגו' לפני מלך מ"ה הקב"ה, ופירש בזה רבינו אלימלך זצ"ל דרומם על גדלות הבורא ב"ה וב"ש ועל שפלות האדם.

וזה מרומם בפסוק, 'מארצך' לאן אתה הולך, 'וממולדתך' מאין באת, 'ומבית אביך' לפני מי אתה עתיד. ופירש"י ז"ל להנאתך ולטובתך, הפירוש להנאתך כשתרצה להתענג בתענוג והנאה זכור שפלותך כפירוש הא' של הג' דברים הנ"ל, ולטובתך לעבודת הבורא ב"ה וב"ש כפירוש הב' גדלות הבורא. (בני שלשים)

ואעשך לגוי גדול. הנה גוים רבים יצאו ממנו אדום וישמעאל ובני קטורה. והו"ל להבטיחו שיצאו ממנו גוים רבים, אבל הוא עפ"י משאמו"ל (ברכות ו.) בפסוק את י"י הצמחת היום וכו' וי"י האמריך היום להיות לו לעם סגולה וכו' אמר הקב"ה אתם עשיתם לי חטיבה אחת בעולם שנא' שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם שנא' ומי כעמך ישראל גוי אחד כאשר דברתי בזה זה כמה פעמים וידוע הדבר לאנשי בריתינו, והנה יתפרש לפי"ז ואעשך לגוי גדול אותו הגוי גדול במהות

אותי לביהמ"ד. והנה אברהם אבינו רגליו רצו לקראת האורחים אעפ"י שהשכינה היתה שרויה בביתו באותה שעה, ומזה הבין שהכנסת אורחים גדולה יותר. וז"ש וירא וירץ לקראתם פ"י ראה שהוא רץ מאליו לקראת האורחים ולמד מזה שמצוה זו גדולה יותר מקבלת פני השכינה. (תפוחי חיים)

ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גויי הארץ. נ"ל ע"פ מה שכתוב באגרת הרמב"ם דדין הגר שיכול לברך ולהתפלל כדרך כל ישראל בלי שנוי לפי שאברהם אבינו ע"ה הוא אב לגרים ויכול הגר לומר אלקינו ואלקי אבותינו עי"ש באריכות בלשוננו המתוק. וזה ירמוז הכתוב ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום כמו שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן, ותרגם אונקלוס דשבידיו לאורייתא, לכן ונברכו בו יוכלו לברך על ידו ובשבילו כל גויי הארץ כשמיניהם. (בני שלשים)

יעש אברהם משתה גדול וכו'. פירש"י גדול שהיו שם גדולי הדור. וי"ל באופן אחר, דהנה איתא במדרש עה"פ ויגדל הילד ויגמל ר' הושעיא רבה אמר נגמל מיצה"ר, וכן מובא במדרש אגדה שכן י"ג שנה היה, כלומר שנעשה בר מצוה. והנה ידוע שכל סעודת מצוה נקראת על שם המאורע כגון סעודת ברית מילה ע"ש מצות מילה או סעודת נישואין ע"ש מעשה הנישואין וכן סעודת סיום וכו'. ולפי"ז הסעודה שעושים לכבוד הבר מצוה ראויה להקרא סעודת גדול כי ביום זה חל על הנער דין גדול לכל מצות שבתורה, וז"ש ויעש משתה גדול ע"ש המאורע שבנו נהיה לגדול. (אשיב אברהם)

מראשי צורים אראנו

תולדות אבותינו ורבתינו הקדושים זיע"א

לכבוד יומא דהילולא רבא דרבינו הזקן הרה"ק רבי יהוסף בן הרה"ק רבי צבי בעל בני שלשים

קטעים מתוך הקדמת בנו מרץ בעל השמועה טובה לספרה"ק בני שלשים

עיינ נחל קדומים להגאון הקדוש חיד"א זלה"ה בפ' ויחי שמי ששמו יוסף עלול שיתקנאו בו, ע"כ לקח לעצמו בשמו את ה' לשמירה, אמנם מטעם זה לא היה משנה את שמו כי יוסף ג"כ גימ' דבקי"ם כמבואר שם בנחל קדומים, רק שנודע לו כי זקנו אשר שמו בקרבו הרב הגאון הקדוש מקאזאוו היה לו ג"כ צער ורדיפות והיה מגדולי תלמידיו של זקנינו מוה"ר צבי הקדוש זצוקללה"ה מזידיטשוב והתנצל לפניו, אז נתן לו רבו הקדוש הנ"ל אות ה' בשמן בכתב שם עולם כל ימי חייו, לזאת ראו ונכון לזרוע אחריו אשר ישא את שמו להיותו נקרא יוסף. זאת אשר גילה לנו אממור"ר זצ"ל.

בשנת תרנ"ד בחודש אייר הופיע אורו בדערנעצין צ"ל, ומאת ה' היתה נסבה כי תיקן שם תקנות גדולות לימד דעת את העם, הרבה נפשות הציל משחת השתיל יראת ה' בלבבות ב"א, הרבה חנויות נסגורות בשבת על ידו, הרבה התחילו להנהיג אף ביום חוליות ונתקדש שם שמים על ידו, וכל זמן היותו שם דרש מדי שבת בשבתו בליל ש"ק בזמן כל מקדש חרוץ א' בכל שבת, ובמקום שפסק בשבת זה התחיל לפרש בשבת שלאחריו וע"ד זה עד גמירא וחורו חלילה דברים המתקבלים על הלב בעיני קדושת שבת וסיפר לפני איש נאמן אשר פסע אחת במוצאי ש"ק בא איש אחד והביא לו ציגאון ואמר לו רבי זה הירוח של ש"ק, כי עד שבת זה עישן הציגאון ומאן שמע דברי רבינו בקדושת שבת פסק הענין פסיו.

ישראל, ואפשר היתה כונתו של זקני הנ"ל בזה השם הקדוש הנ"ל אחרי רואו גם הוא את האור כי טוב כי זה האור אשר הבטיח זקני רבינו צבי הקדוש זצ"ל ז"ע לבתו הרבנית הצדיקת ריזל ע"ה ע"כ נתן עליו שם הקדוש הנ"ל לשמירה. ונתקיים אז ברכת זקנינו בתתם עליו הפתקא לשמירה ונתרפא רפואה שלמה. הפתקא הפעילה פלאים הריבה ונעשית קמיע ממוחה ונתרפאו ע"י ילדי בני ישראל אשר אנכי יודע ועד אשר נתן כ"ק אממור"ר זצ"ל הקמיע לאיש אחד אשר נחלה בביתו א' מבניו הקטנים, ובעזר הש"ת ב"ה וב"ש פעל גם שם לטובה, ובאותו הזמן אשר הקמיע לא היה בביתו נסבה סיבה לא טובה, והתחרט מאד למה השאיל הכתב הקדוש לאיש אחר, וכאשר הביאו הסגולה היקרה ונכשרו שמו מאד וקבל עליו שלא לתת רפואה זו לאיש אשר לא מבני ביתו, ועד שנת תרמ"ח היה השמירה הזאת בביתו, ותחלת החורף תרמ"ח נאבד הון היקר הנ"ל ואממור"ר זצ"ל נתן שבת והודיה לשמו יתברך בהודע לו כי נאבד באמרו כי הוא בודא מן השמים ונכון לבו בטוח בה' סמוך לבו לא ירא כתוב הדר הוא.

כ"ק רבינו תשובה בהלכה

מאז היה מרגלא בפומיה, אם חדש חשוון עובר בטוב היא לי לישועה. כן גם בכתב קודש של אבא מאיר זצ"ל מאצתי עוד בזה"ל חשוון א"ן בו שום יו"ט. ועתה תגלה למה שמח בעבור ימי חשוון בלי פגע ואסון כי גם אמי מוה"ר הרבנית הצדיקת הכלה לעולמה, בה' לחודש חשוון שנתרע"א, ואבא מאיר זצ"ל נפטר בכ"ג חודש הנ"ל. ועוד בשנת תרנ"א נפל למשכב על ערש דיו בתודת הנ"ל בחולי מסוכן היה, ואז זכינו שנתקבלה תפלתנו ועבור בכלל תפלת כל הצדיקים שנתפללו עליו. הרפתקאי טובא עדו עליו משנת תרמ"ח עד שנת תרנ"ד, ואז שינה שמו וחתם עצמו יהוסף,

כבוד גדול הדר הוא לכל חסידיו, לא בזכותי כי אם בזכות אבותי הקדושים זיע"ק בק"ק מעז"א קאסאן יע"א ובנותיה, ובכתיב בשעט"מ וקבעתי דירתי בתוכם בשנת תרנ"ח בחודש השני בחורף שמונה ימים בחדש עכ"ל. רבינו הקדוש מוה"ר צבי מזידיטשוב זצוק"ל אמר לבתו הרבנית ריזל ע"ה קודם הסתלקותו, "דא וועסט נאך האבנך איין אייניקל וואס וועט דערלייכטען דיא וועלט". ואז היתה בלא בעל, ולאחר פטירת אביה זקני הנ"ל זצוק"ל, נשאה הה"ק מקאזאוו ונולד להם בן ה"נ הרב החסיד זקני מוה"ר צבי ז"ל ונשא אשה בת הה"צ מהעליטש זצ"ל כנ"ל, ונולד להם בן ה"ה כ"ק אממור"ר הנרה"ק המחבר זצ"ל בשנת א"ת האו"ר, ואמרה עליו הרבנית זקנית ריזל ע"ה הא לך זרע אמת אשר הבטיח לי אבי הקדוש זצ"ל הוא זקני רבינו צבי הקדוש מזידיטשוב בעהמ"ח סה"ק עטרת צבי, ולידתו היה בבית זקני בהעליטש, ולא ארכי הימים עד מ"א לספירה שנתר"ד וזקני הה"צ מהעליטש שבק לן חיים ולכל ישראל, ואז היה אממור"ר זצ"ל בן שנתו, עם כל זה סיפר לאבותיו בילדותו כן גם לנו סיפר כי זכור את זקני הה"צ המנוח הנ"ל וצירר תוארו וקומתו, ויזכור יוסף את כל אשר ראה וידע וחולץ חוש"ם היה כי קדוש הוא לאלקין ותחמתו האיר פניו וה' לפלא.

במשך הזמן אשר היה כ"ק אממור"ר זצ"ל בבית זקני מהעליטש ז"ע חלה מחלה נוראה מאד עד כלות הנפש, ולקחה אמי והביאה אותו בית אביה הה"צ הנ"ל ותנתנו על מטתו ויצאה מבית בבכיה רבה, ותיכף קרא אותה באיזו אמר לה קח נא את בנך עס פעהלט איהם גאר נישט. ובקחתה אותו מצאה עליה פתקא כתוב "צבי בן הינדא" והוא שם הקדוש של זקני רבינו צבי מזידיטשוב ז"ע ועוד תפלה שיתרפא ילדי בני

הנה מצאתי באמתחות כתבי קודש מכת" מרן אממור"ר זלה"ה קונטרס כתוב שם ענינים נוראים, ונראה שנכתב בשנת תרס"ו ויצ"ר יוסף ב"ר לפ"ק. ואז בצפיותו צפה לשנת גאולה וישועה, וכתוב בו בזה"ל, וכבר היתה פקידה רבה לגאולה בשנת ה' אלפים תנ"ך סכום כל הפסוק ואת"ה ל"ך לק"ץ ותנ"ך ותעמוד"ל לגרל"ך לק"ץ הימ"ן בחשבון מנצפ"ך, ואז הלך רבינו הבעש"ט למרום ז"ע עכ"ל. ומזה הקונטרס לא ידע שום אדם מאנשי ביתו כי היה סגור ולא נראה לשום איש, וכפי הנראה שהיה רוצה לכתוב צוואה, אבל בעוה"ר בתחלת שנת תרס"ז נחלש ולא היה כח בידו לכתוב, וכן אמר כמ"פ בזה"ל "דאס יאהר תרס"ז האט מ'ך קראנק געמאכט". כי היה מצפה לשנת גאולה וישועה.

ויפתח יוסף הצדיק את הקונטרס הנ"ל בזה"ל, אני השפל באתי לעוה"ז השפל ונולדתי לו לאבי מורי צבי בן ריזל בת רבינו צבי הקדוש מזידיטשוב מחבר סה"ק עטרת צבי על הדורה זצוק"ל, ואבי אבי הרב הגאון הקדוש מוה"ר יוסף זצ"ל אבד"ק קאזאוו אשר שמו בקרב, והנינו כ"ל לאמי ח' דרעזא בת הה"צ מוה"ר שמואל זצ"ל האבד"ק העליטש מזרע הצדיק מוה"ר שלמה ווילנר זצ"ל המוכר כ"ס ליקוטים קרים, ואני בכור לאבי ולאמי, ופתחתני עיני בעולם השפל הזה ביום א' לסדר אלף הוברים ג' מנחם אב שנת תרי"א לאלף הששי, ונשאני את בת גילי זוג' שרה יטל בת מינדל, ואביה מו"ה הה"צ ז"ל היה רב הבכור וכי עכ"ל השתור אונגאר, ונשאתי לאריכות ימים ושנים בשנת ברכו"ת ח' ימים לחודש אלול, האלילים אשר חנן אלקים את עבדו בני הבכור וכי עכ"ל השתור בלי מגרעת, ויזכר יוסף את כל יוצ"ח ממני התחיל וסיים באחותי הצעירה תח' סוף דבר הכל נשמע ונראה מלשוננו הזהב אשר רצה ללוח אל ביתו וזרועו אחריו ושמו דרך ה'.

וילקט יוסף הצדיק בקונטרס הנ"ל את כל המוצאות אותו מעת העתים אהלו מטהבא ונטע אותו במאדא ומשם העתיקו עירה דערברצין מאוהל לאוהל וממשכן למשכן עד בואו הנה עיר קאסאן שנת תרנ"ח וז"ל שם בשנת תרנ"ז ביום ב' דר"ח אלול נתקבלתי

לשיזון תורה

מיתור ספר 'לשיזון תורה' על כפל לשיזון בתורה
מאת ב"ק אדמו"ר טרליט"א

פרשת לך לך

וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶךְ יי הַרְבֵּה אֶרְבָּה אֶת זַרְעִי וְלֹא יִסְפָּר מֶלֶךְ: פרחי אהרן, ויאמר לה וגו' הרבה ארבה את זרעך, כפל לשון, רמז לה כי זולת הבן הזה שהיא הרה בו עתה, עוד בנים הרבה יהיו לה מאברהם כמאמרם (ב"ר פ"ס"א) דאמרו הגר זו קטורה, וזה נתקיים בה אח"כ כאשר חזר ולקח את קטורה שהיא הגר הוסיפה אז להוליד לאברהם עוד בנים רבים.

פרשת וירא

וְאַם אֵינָךְ מְשִׁיב דַּע פִּי מוֹת תָּמוּת: תוספות השלם [אות ו' בשם רבינו אפרים], דע כי מות תמות בעולם הזה ובעולם הבא. מלבי"ם, ואם אינך משיב דע כי מות תמות, נתחייבת שתי מיתות על גזל ועל איסור אשת איש. אליהו זוטא, הגוי גם צדיק, אף דאומות העולם נידונין במחשבה, וזה הנדון אין כאן שום ענין אף במחשבה, וזהו בתום לבבי אין כאן מחשבה שנדון עליה, ולכן כפל דע כי מות תמות, בערך המחשבה שיש עתה, ובערך הלקיחה כי היא מעשה.

א. ספר פרחי אהרן להג"ר אהרן כהן חתן בעל החפץ חיים שהביא דברי תורה ששמע מחמו"ז זצ"ל. ב. ובהמשך דבריו שם כתב, וגם אתה וכל אשר לך, כי מצד הגזל נתחייב כל העם כי בני נח מצווים על הדינים, שלכן נתחייב כל בעלי שכם מיתה מפני שלא מיהו בשכם כמ"ש הרמב"ם (הל' מלכים פ"ט ה"ד). בדומה לזה כתב בספר"ק באר מים חיים ח"ו, ואם אינך משיב ותבא אליה ובעלתה, דע כי מות תמות שני מיתות, מיתה על הגזל ומיתה על הזנות, ולא אתה לבדך תמות כי אם אתה וכל אשר לך פ"י גם אנשי ארצך אשר אתה גר בארצם ימותו מפני שלא עשו כך דין, והם מצווין על הדינים, וכמעשה יושבי שכם שנהרגו כולם על אשר לא דנו בשכם בן חמור כמ"ש הרמב"ם ז"ל וכו'. הנה פירוש זה כתב גם בס' הגר"ז עה"ת בהרחבה ז"ל, ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך, נראה הביאור בזה דבאמת היו שם שתי עבירות האחת משום עריות כדכתיב והיא בעולת בעל, והשנית היה שם איסור גזל, כמבואר ברמב"ם פ"ט ממלכים הלכה פ"ד דשכח נתחייב מיתה בשביל גזל אצל בני נח, ועל כן גם באבימלך עצם הלקיחה לרשותו וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה היה נחשב זה לגזל, והוא שאמר לו ועתה השב אשת האיש וגו' ואם אינך משיב דע כי מות תמות וגו', כי אתה מתחייב עליה מיתה על כל רגע שהיא ברשותך כדון גזל ע"כ. אה"ה, מה שכתבו כמה מפרשים דכפל הלשון מות תמות חד על הגזל וחד על הזנות, לענין יש להעיר בזה, דהנה בס' טעמא דקרא פ' וירא הביא מה ששמע מפ"י מרן החו"א ליישב מה שהקשו על דברי המדרש בב"ר פרשה נ"ב ואם אינך משיב דע כי מות תמות מכאן שאין התראה בבני נח, ותמוה הרי התרה בו ואם אינך משיב וגו', וי"ל דמלשון ואם אינך משיב וכו' משמע שאפילו אם לא יקחנה לאשה רק שלא ישיבנה לאברהם מות ימות, וא"כ יהא חיוב המיתה לא עבור הזנות אלא עבור הגזילה, ואמרין בגמרא בן נח נהרג על הגזל ולא ניתן להשבון, וא"כ א"א לומר שנהרג על שאינו משיב דע על השבון בב"י, וע"כ על הגזל הראשון נהרג, וע"כ שנהרג בלא התראה עכ"ד. היוצא לנו מדבריו שהיה נהרג גם אם לא חטא בזנות אלא על הגזל בלבד, ושבו צריך להבין למה כפל הלשון. עוד ראיתי מקשים על דברי הגר"ז דבנתיבות המשפט ח"ו"מ סי' ל"ד כתב דעל עיכוב דכל רגע לכתב לאו דגזל, וצ"ע. ג. להגאון הגדול ר' אליהו הצרפתי תלמיד בעל אור החיים אב"ד ור"מ פאס מרוקו תקס"ה. נדפס מכת"י ירושלם תשנ"ז. ד. ירושלמי פאה פ"א ה"א.

יפוצו מעינותיהך חוצה

מתנגשה ונשימה ב"מכון בני טרליט"א

לשאלת רבים, אלו הם ספרי רבינו בעל בני שלשים זיע"א אשר ישנם כעת במלאי:

- ליקוטי בני שלשים - עה"ת ומועדים וענינים
- סידור בית הלוי - ע"פ עטרת בני שלשים
- פאר יהוסף - תולדות רבינו ומשפחתו
- סוכת רועים - זמירות לסוכות ע"פ בני שלשים
- עטרת צבי - עם הגהות בני שלשים

להשיג במשרדי המכון ובחנויות הספרים המובחרות

הילובם בקודש

עובדות והנהגות מרבתינו הקדושים מקאסאן זצוק"ל

הנהגות ופרפראות מרבתינו בעל בני שלשים זיע"א

[מספר"ק ליקוטי בני טרליט"א]

פרנסה

מנהג אבותינו הק' זצ"ל בסעודת שחרית שב"ק בעשיית המאכל ביצים עם בצלים ליקח ביצה ולחטכה לארבעה חלקים רמז ויחוד ד"פ ביצ"ה גימ' שם חת"ך שם הפרנסה.

צדיקים

תהלתו בקהל חסידים. נודע בשם רבינו הבעש"ט ז"ל דכשחסידיים ואנשי מעשה מתאספין באגודה של שמחה של מצוה ומספרים תהלות ה' אשר עשה ע"י צדיקים מעלין עליהם כאילו עסקו במרכב"ה, לזה נ"ל השפל דמספר קה"ל חסידיים הוא מרכב"ה לרמז על הנ"ל. לזה אפשר אמרו ולא במרכב"ה ביחיד כנ"ל, ומה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

הרהרתי בעת אמירת תהלים בפסוק ואלקינו בשמים כל אשר חפץ עשה. דהנה אם יש צדיקים בארץ הממשיכים קדושת הבורא ב"ה וב"ש לעולם הזה אז הקב"ה גוזר והצדיק מבטל, אבל כשאין צדיקים בארץ להמשיך הקדושה למטה אז אין מי שיבטל הגזירה ח"ו. וז"פ ואלקינו בשמים ולא בעולמות שלמטה ח"ו לכן כל אשר חפץ עשה, הרחמן יגזור עלינו גזירות טובות עד עולם אמן.

וידבר ה' אל משה לאמר הנאמר פעמים אין מספר בתוה"ק. לרמז על הידוע הקב"ה גוזר וצדיק מבטל. וז"פ וידבר ה' לשון קשה כידוע דבור קשה, אל משה"ל לאמור"ר הצדיק מבטל ועושה אמירה רכה.

מלאכים

מלאך ר"ת א"ה מקו"ם כבוד"ו להעריצ"ו, וק"ל.

צדקה

צדקה בגימ' מעל"ה מט"ה. עפ"י אמרם (ויק"ר לד') יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית והבן.

תורה

שמעתי דבר נכון בשם הגה"ק בעל חת"ס זי"ע, שמנהג ישראל ללמוד בימי הספירה מס' שבועות ובמס' זו יש מ"ט דפים כמנין ימי העומר, ונמצא שדף ל"ד שייך ליום ל"ג בעומר שהמסכת מתחלת מדף ב', ושם נאמר ר"ש אומר מחכו עלה במערבא מאי חוכא וכו' עיי"ש, וזה החוכא דמחכו במערבא שהיה הילולא דרשב"י ב"ל"ג לעומר ע"כ שמעתי.

מש"ה רבינו"ו במספר תרי"ג, שהוא נתן לנו תרי"ג מצות. הרחמן יזכנו לעבדו בלב אמת ולקיים מצותיו על מתנותיו אמן.

ברכת מזל טוב

2008

נסיגר קמיה מעלת בבוד

ב"ק אדמו"ר טרליט"א

לרגל הולדת נינו

הילד שלמה יהודה נ"י

בן לנכדו חביבו

מוה"ר יחזקאל פאנעט הי"ו

בן

מורינו הרה"ג המפ"ו

רבי אברהם שימואל טרליט"א

ויעזור השי"ת שייזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה ולמע"ט וירוו ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה אמן

המאחלים בלב ונפש

מערכת הצבי והצדק מתפללי ביהמ"ד